

CAL, DONCS, QUE LI DIGA QUANT LI ESTIMO LA COMUNICACIÓ, L'AMISTAT QUE EM CONCEDEIX?

A la carta que Maragall envia a Salvador Albert, la pregunta pot semblar un intent de fugir d'estudi o, si més no, de desviar el discurs, que se centrava en el valor del llibre de l'amic, cap a un elogi, una mica genèric, de la crítica. I potser és així. Tanmateix, l'any de la publicació d'*Enllà*, el poeta ja ocupa el rol pel qual es consideraria «com un dels grans enteniments de mon lloc i temps» –com pot indicar amb un cert to mofeta a les «Notes autobiogràfiques» dels cinquanta anys. La reputació el col·loca al centre ideal d'una xarxa de relació que ell mateix reproduceix, manté i fomenta amb una constància encomiable. Tot això ens ha permès el desdoblament del dossier del qual ara publiquem la segona part –i qui sap quantes més en podríem afegir amb una operació positiva d'excavació filològica i treball de camp. Perquè si bé és cert que sovint hi ha una correspondència a la base –com demostra el cas excepcional de Carme Karr, al qual afegirem el de Lluís Via–, l'escassetat d'intercanvi epistolar (Alexandre de Riquer) o la seva absència (Dolors Monserdà) no implica, de retruc, la prova d'un desinterès: només cal cercar altres vies –intertextuals, històriques, etc.– que deixin emergir aquesta comunicació.

D'intertextualitat, se'n parla també a la «Vària», en el buidatge i la col·lació de les citacions maragallianes procedents de la cultura francesa, però, per definir les reescriptures que, de la producció del nostre autor, fa Màrius Torres, o dels ecos i les resonàncies que en podem trobar en l'obra, pictòrica i literària, de Pablo Picasso, ja hauríem de parlar, més pròpiament, d'hipertextualitat.

A banda de les aproximacions acadèmiques, assenyalem que, en aquest número, la poeta Raquel Santanera tria el seu Joan Maragall; que continuem les indagacions paratextuals sobre els volums del poeta publicats per L'Avenç; i ens acostem a les edicions més recents amb el llibret artístic d'Elias Plana amb l'estampació de «La vaca cega» girada a l'anglès per Ronald Puppo. Ens hi acostem, dèiem; però aquest any, concretament, han sortit un grapat de publicacions maragallianes que no podem deixar d'anomenar. Primer, va ser la nova edició de la *Ifigènia a Tàurida*; després, vingué l'estudi de Jaume Comellas, *Obra i ideari poètic de Joan Maragall*; i, gairebé alhora, l'antologia en anglès *One day of life is life*, a cura de Puppo i el primer tom de l'edició crítica de les *Obres completes*, que també implica una fita en el tractament dels textos: per aquesta raó, al final d'aquest número hem inserit una versió ampliada i actualitzada de les nostres normes redaccionals.

I encara manca un article en aquest llistat. Parlo de la presentació, detallada i amena, sobre la Fundació Palau i Fabre que ens ha fet arribar la seva directora, Anna Maluquer. La secció «Casa museu» –amb alguna excepció– solia anar a càrrec de Dolça Tormo que, fa uns mesos, ens va demanar de lliurar-la de les seves responsabilitats editorials. Amb la Dolça, i ara oscil·lo entre la primera persona singular i una

forma de dual, vam pensar, organitzar, fundar i posar en marxa la revista i vam compartir la conducció d'*Haidé* fins al número 2, és a dir, fins que ella, en jubilar-se, va deixar la direcció de l'Arxiu Joan Maragall. De tots els records que en tinc, el que ara voldria compartir és un oblit. Quan vam presentar el número 0 de la revista, algú ens va preguntar a qui se li havia ocorregut la idea inicial –i ni l'una ni l'altre no vam saber respondre. La resposta correcta hauria estat que l'havíem imaginada durant els diàlegs compartits a l'Arxiu, mentre ella remenava documents i jo transcrivia textos. El que sí que puc afirmar amb tota seguretat és que, sense la seva presència, *Haidé* no hauria nascut: i en canvi, com qui no vol la cosa, hem arribat al novè aniversari. Fet i fet, a aquest número li hauríem de dir 9 + 1, però la festa pel decennal la podem reenviar a l'any que ve, per motius evidents. I encara que sembli paradoxal, mentre traiem el nom de la Dolça del Comitè de redacció, tal com ella ens va demanar, podem dedicar-li, amb satisfacció i agraïment, el número que ara estrenem.

Francesco Ardolino